

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت صنعت، معدن و تجارت

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۶/۲۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و معدن و به استناد جزء (۲) بند (ح) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تصویب کرد:

برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود و دستگاه‌های مقرر در برنامه، موظف به اجرای اقدامات مربوط هستند.

محمد رضا عارف
معاون اول رئیس جمهور

وزارت جهاد کشاورزی
دبیرخانه حوزه وزارتی
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۱۴
شماره ثبت: ۴۷۶۳۲۸

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.
(۲۰۲۸۵۶۷۴)

شماره ۱۱۱۱۹۱
تاریخ
۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

۱- مقدمه:

با عنایت به جزء (۲) بند (ج) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، «برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی» مشتمل بر اصول، فرآیند، ساختار، اهداف، منابع، تقسیم کار نهادی، احصا و رفع موانع توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب و کار، متناسب با راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور، تدوین شده است.

۲- تعاریف:

۱- **خوشه:** مجموعه‌ای از واحدهای صنعتی و یا کسب و کار دارای شخصیت حقوقی که در یک محدوده جغرافیایی در یک گرایش مشخصی از کسب و کار فعال بوده و امکان همکاری در تکمیل و تجمیع فعالیت‌های تولیدی و خدماتی همدیگر را داشته و از چالش‌ها و فرصت‌های مشترک برخوردار باشند.

۲- **نهادهای پشتیبان:** کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع بند (پ) و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع بند (ت) ماده (۱) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران که دارای مأموریت ارائه خدمات و تسهیلات زیرساختی، آموزشی، بازرگانی و غیره به خوشه‌ها هستند.

۳- **کارگروه:** «کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» موضوع «سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور».

۳- اصول و هدف توسعه خوشه‌ها:

الف- اصول توسعه خوشه‌ها

الف-۱- بهبود اعتماد و همکاری و ایجاد و توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب و کار بین ذی‌نفعان اصلی.

الف-۲- تسهیل شرایط دسترسی ذی‌نفعان خوشه‌های صنعتی و کسب و کار به خدمات توسعه.

الف-۳- تقویت مشارکت نهادهای پشتیبان در فرآیند توسعه خوشه‌ها.

الف-۴- رعایت اولویت‌ها و تکالیف مندرج در بندهای (۱۰) و (۱۲) «سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور».

ب- هدف توسعه خوشه‌ها

تقویت رقابت‌پذیری و ارتقای جایگاه خوشه‌ها در توسعه بازارهای صادراتی و جذب سرمایه خارجی.

پ- هدف کمی توسعه خوشه‌ها

توسعه خوشه‌ها از (۲۰۰) خوشه فعال در سال ۱۴۰۴ به (۲۶۰) خوشه فعال در سال ۱۴۰۷.

تبصره - برنامه اجرایی خوشه‌ها ظرف سه ماه از زمان ابلاغ این برنامه، به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت به تصویب کارگروه خواهد رسید.

دفتر هیئت دولت

شماره ۱۱۱۱۹۱
تاریخ ۱۳۰۴ / ۷ / ۳

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران

۴- موانع توسعه خوشه‌ها و تقسیم کار نهادی.

به موانع و چالش‌هایی که بر فضای کسب و کار کشور حاکم هستند براساس زمینه فعالیت، بازار، محل تمرکز جغرافیایی، ساختار اقتصادی و پیشینه تاریخی و فرهنگی، سطح و نوع فناوری و ساختار تولید و کسب و کار خوشه‌ها می‌توانند شرایط و زمینه‌های توسعه آنها را تحت‌الشعاع قرار دهند. با این حال برخی از این موانع و تنگناها از یک طرف سهم و نقش پررنگ‌تری در تضعیف فضای توسعه خوشه‌ها ایفا می‌نمایند و از طرف دیگر می‌توان در چهارچوب الگوی (مدل) توسعه خوشه‌ها نسبت به رفع آنها اقدام نمود. موانع توسعه، راهبردها و دستگاه‌های اصلی و همکار به شرح جدول ذیل ارائه شده است:

ردیف	موانع	راهبرد رفع موانع	دستگاه‌های اصلی	دستگاه‌های همکار
۱	محدودیت در دسترسی به مواد اولیه	ساماندهی و ارتقای نظام تأمین مواد اولیه	- وزارت صنعت و معدن و تجارت	- بورس کالای ایران - گمرک جمهوری اسلامی ایران - بانک مرکزی
۲	ناآرایی زیرساخت و انرژی	تأمین زیر ساخت و انرژی	- وزارت نیرو - وزارت نفت - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	- وزارت صنعت و معدن و تجارت
۳	ضعف در بازاریابی	توسعه بازار و اتصال زنجیره ارزش خوشه‌ها به زنجیره ارزش جهانی	- وزارت صنعت، معدن و تجارت	- اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران - وزارت امور خارجه
۴	محدودیت منابع مالی	تسهیل و تقویت تأمین مالی و سرمایه‌گذاری (داخلی و خارجی)	- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - وزارت صنعت، معدن و تجارت (صندوق‌های حمایتی)	- وزارت امور اقتصادی و دارایی
۵	عدم رسوخ فناوری و دانش	ارتقای فناوری، نظام نوآوری و بهره‌وری	- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور - وزارت صنعت، معدن و تجارت	- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - سازمان ملی استاندارد ایران - سازمان اداری و استخدامی کشور - (سازمان ملی بهره‌وری ایران)
۶	کمبود آموزش، فرهنگ سازی، مدیریت دانش و نظام آماری	ارتقای آموزشی، فرهنگی و توسعه نظام مدیریت دانش و آمار	- وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) - سازمان برنامه و بودجه کشور (مرکز آمار ایران)	- سازمان صدا و سیما - جمهوری اسلامی ایران - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۵- ساختار اجرای برنامه توسعه خوشه:

سیاست‌گذاری، راهبری، برنامه‌ریزی و هماهنگی، اطلاع‌رسانی متمرکز و نظارت بر فرآیند توسعه خوشه‌ها توسط کارگروه انجام خواهد شد.

۶- فرآیند توسعه خوشه:

فرآیند (۳) تا (۵) ساله توسعه خوشه شامل سه مرحله به شرح زیر است:

الف- مطالعه فراگیر و شناسایی خوشه‌ها

ب- امکان‌سنجی توسعه خوشه‌ها

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۹۱ / ۱۳۷۰۷۰۶۶۷ هـ

تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

پ- اجرای پروژه توسعه خوشه که دستورالعمل آن حداکثر ظرف سه ماه پس از تصویب این برنامه توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) تدوین و به تصویب و اجرای کارگروه خواهد رسید.

۷- منابع مالی:

پایاده‌سازی این برنامه از محل منابع زیر تأمین می‌گردد:

الف- منابع داخلی بنگاه‌های فعال در خوشه.

ب- تسهیلات نظام بانکی.

پ- منابع عمومی مصوب مربوط دستگاه‌ها و نهادهای پشتیبان از جمله طرح کمک به ایجاد و توسعه خوشه‌های صنعتی.

ت- منابع داخلی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابعه استانی.

ث- منابع صندوق‌های حمایتی از جمله منابع حاصل از اجرای ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱.

ج- سایر منابع دستگاه‌ها و نهادهای پشتیبان توسعه خوشه‌ای از محل اعتبارات مصوب مربوط.

دفتر هیئت دولت

